

Yttrande

Datum
2024-11-14

Diarienummer
4.1.17-13032/2024

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
Kn.remissvar@regeringskansliet.se

Bättre förutsättningar för vattenkraftens omprövning

Era diarienummer KN2024/01642

Jordbruksverkets övergripande uppdrag är att främja en ökad och hållbar matproduktion och god djurvälstånd i hela Sverige och att bidra till en levande landsbygd. I det uppdraget ingår det att främja och utveckla fiskerinäringen, vattenbruket och fisketurismen. Vi har begränsat vårt yttrande till de delar av promemorian som har en tydlig koppling till vårt uppdrag.

Vi tillstyrker förslagen under rubrikerna ”En väsentligt ändrad fysisk karaktär” och ”Fastställandet av god ekologisk potential” men anser att förslagen inte bör begränsas till situationer när vattenförekomster är påverkade av vattenkraft. Vi vill även lyfta fram att rivning av vandringshinder eller skapande av nya vandringsvägar för fisk kan medföra ett försämrat smittskydd för vild och odlad fisk och möjliggöra spridning av allvarliga sjukdomar och invasiva främmande arter. Det är något som är viktigt att ta i beaktande vid vattenkraftens omprövning och som inte nämns i promemorians bakgrundsavsnitt.

Vi avstår från yttrande över övriga förslag.

En väsentligt ändrad fysisk karaktär

Förslaget innebär att en ny bestämmelse införs i vattenförvaltningsförordningen (2004:660) om att en ytvattenförekomst ska anses ha en väsentligt ändrad fysisk karaktär om minst två hydromorfologiska kvalitetsfaktorer kan antas ha sämre status än god eller den sammantagna påverkan på ytvattenförekomsten innebär att ändringen är väsentlig. Behovet av att förtydliga när en vattenförekomst har en väsentligt ändrad fysisk karaktär finns även för andra samhällsnyttiga verksamheter. Vi ser ingen anledning att begränsa tillämpligheten av den nya bestämmelsen till kraftproduktion.

Fastställande av god ekologisk potential

Förslaget anger att ”det ska vid bestämmande av den kvalitet vattnet i en vattenförekomst ska ha inte ställas längre gående krav på miljöanpassning av vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel än vad EU-rätten kräver”. Detta

bör även gälla för andra samhällsnyttiga verksamheter. Utmaningarna med att fastställa god ekologisk potential för en ytvattenförekomst är liknande även för markavvattning.

Förslaget till den nya bestämmelsen i 4 kap. 4 b § vattenförvaltningsförordningen bör därför omformuleras för att inkludera andra samhällsnyttiga verksamheter utöver lagring av vatten för kraftproduktion.

Något som skiljer vattenkraftproduktion mot andra samhällsnyttiga verksamheter är att det finns en konkret gräns för när betydande negativ påverkan uppstår. Kriteriet i 4 kap. 4 b § första stycket 2 är därför inte direkt applicerbart på andra sorters verksamheter. Det bör dock vara möjligt att omformulera 4 kap. 4 b § så att den omfattar även andra samhällsnyttiga verksamheter och bryta ut det som specifikt rör gränserna för betydande negativ påverkan avseende lagring av vatten för kraftproduktion.

Kommentar om smittskydd

I avsnitt 3.2, Vattenkraften leder till fysisk påverkan i vattenmiljön, berörs vattenkraftverks påverkan på vandrande fisk. Fokus ligger endast på återskapande av vandringsvägar, samt på att barriäreffekter innebär att djurs rörelser försvåras, särskilt vad gäller migrerande fiskarter som exempelvis lax och ål.

Ökad konnektivitet¹ innebär en risk för ökad smittspridning mellan vattenlevande djur. Åtgärder för att riva ut vandringshinder eller bygga vandringsvägar för fisk kan medföra ett försämrat smittskydd för vild och odlad fisk och möjliggöra spridning av allvarliga sjukdomar och invasiva främmande arter. Mer information om vilken roll vandringshinder spelar för att upprätthålla de smittskyddszoner som Sverige är indelat i går att ta del av här: [Handel och förflyttning av vattenlevande djur mellan länder och zoner](#)

Jordbruksverket anser att arbetet för att främja den biologiska mångfalden i vatten är mycket viktigt, och vill även poängtera att riskbedömning och konsekvensbedömning med avseende på smittskydd och invasiva arter ska göras vid varje enskild omprövning för moderna miljövillkor.

I detta ärende har generaldirektören Christina Nordin beslutat. Carin Hayer har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har Olof Johansson, Anna Blomquist, Tomas Johansson, Jann Kåre Johansen och Emmi Unnerfors deltagit.

---

¹ Begreppet konnektivitet i vatten beskrivs som möjligheten till spridning och fria passager för djur, växter, sediment och organiskt material i uppströms och nedströms riktning samt från vattendraget till omgivande landområden.

Christina Nordin

Carin Hayer

Yttrandet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

kn.nm@regeringskansliet.se

li.registrator@regeringskansliet.se